

Strategisk arbejdsmiljøarbejde i Mejeriindustrien

Projektsummering / Projektresultater¹ - maj 2008

Projekt *Strategisk arbejdsmiljøarbejde i Mejeriindustrien* har omfattet tre mindre og mellemstore mejerier i branchen:

- Naturmælk
- Hirtshals mejeri
- Borup mejeri

Udover disse tre mejerier har en større antal andre mejerier deltaget i projektets konferencer.

Projektets formål har været at styrke arbejdsmiljøarbejdet og dets organisering, så arbejdet bliver mere systematisk og strategisk rettet, således at virksomheder både stiller og når sine mål for arbejdsmiljøet. I den forbindelse har det været målet, at disse tiltag afstedkommer en forbedring af det faktiske arbejdsmiljø, herunder særlige problemfelter (støj, tunge løft, EGA og ulykker), områderne fra 2010-planen (ulykker, støj og muskel-/skeletskader) samt sygefravær.

Projektet har været finansieret af Mejeriindustriens Arbejdsmiljøudvalg, og udførende konsulentvirksomheder i projekter har været:

- Teknologisk Institut, Center for Arbejdsliv
- WorkLife A/S

Strategisk Arbejdsmiljøarbejde

Et særligt element i projektet har været udvikling og afprøvning af metoder og værktøjer, som egner sig til at styrke det strategiske element i arbejdsmiljøarbejdet. I den sammenhæng har nedenstående definitioner været retningsgivende for udviklingsarbejdet:

- 1) Indsatserne ændrer sig fra at være reaktive til proaktive, virksomheden går fra at løse opståede problemer til at forebygge samt skabe nærvær og trivsel
- 2) Indsatserne ændrer sig fra at være specifikke til at være helheds-orienterede. Arbejdsmiljø kommer til at handle om de mange veje der er til medarbejdernes sundhed og trivsel
- 3) Arbejdsmiljø tænkes sammen med virksomhedens planer for udvikling af nye produkter og teknologier
- 4) Arbejdsmiljøviden sættes på dagsordenen som en del af virksomhedens medarbejderudvikling

På seminarer, workshops og i øvrige aktiviteter har været omdrejningspunktet været at formidle:

- konkret og nyeste viden omkring arbejdsmiljø

¹ Bilag: Værktøjer til strategisk arbejdsmiljøarbejde (Rapport – 43 s), BAR Jord til Bord, Mejeriindustriens Arbejdsmiljøudvalg 2008

- fokus på hvordan man gennem strategisk arbejdsmiljø kan skabe bedre bundlinieresul-tater for virksomheden.

Projektets forløb

Projektet har fulgt nedenstående udviklingsforløb:

Fase 0 – Opstartsaktiviteter

Indledningsvist blev der udvalgt tre mejerier til deltagelse i projektet. På hvert af de tre mejerier blev etableret en projektgruppe bestående af repræsentanter for medarbejdere, ledelse samt sikkerhedsorganisation. Denne gruppe har haft ansvaret for den lokale udmøntning af projektet samt kontakten med konsulentteamet.

Der blev tillige indledningsvist afholdt et opstartsseminar, med det formål at engagere projektdeltagerne fra mejerierne i arbejdet omkring afdækning, udvikling og implementering.

Opstartsseminaret, der fandt sted d. 12. marts 2007, bidrog til at skabe et fælles billede af aktuelle og potentielle arbejdsmiljøproblematikker.

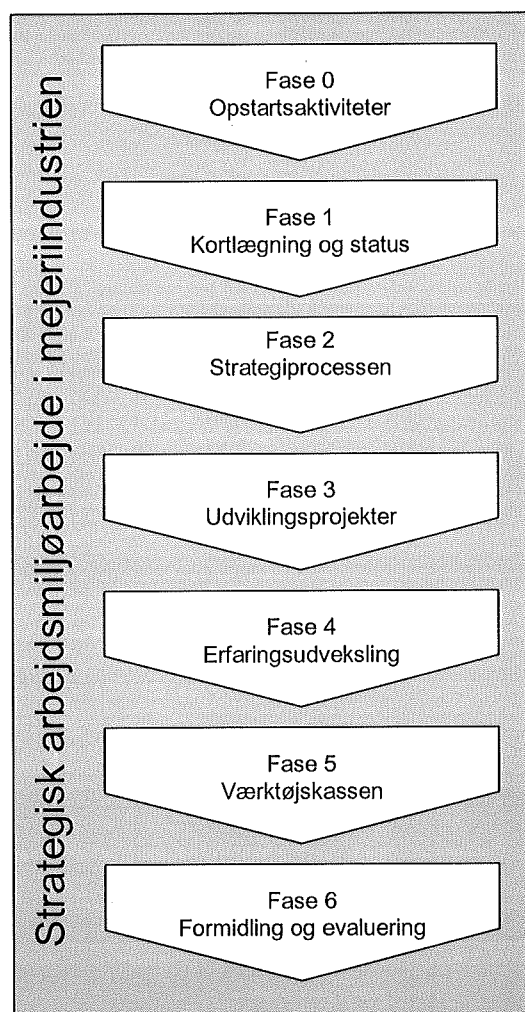
På seminaret blev der blandt andet anvendt skuespillere. Skuespillerne 'satte billeder på' forskellige arbejdsmiljømæssige udfordringer,

Fase 1 - Kortlægning og status på arbejdsmiljøarbejdet

På de tre deltagende arbejdspladser blev gennemført systematisk kortlægning af det fysiske og psykiske arbejdsmiljø. Bl.a. ved gennemgang af særligt udarbejdet spørgeskema, herunder rundgang på arbejdspladsen. Der blev i denne forbindelse gennemført undersøgelse af virksomhedernes systematik og struktur i arbejdsmiljøarbejdet.

Materialet gav mulighed for at klassificere den enkelte deltagende virksomheds faktiske arbejdsmiljøniveau inden for følgende områder:

1. APV
2. Ulykker
3. Nærved-ulykker
4. Indsats i forbindelse med støj
5. Indsats i forbindelse med EGA
6. Indsats tunge løft
7. Indsats muskel- og skeletskader
8. Indsats sygefravær
9. Sundhed og livsstil - kost, motion, rygning, fysioterapi mv.

Fase 2. Strategiarbejde - udviklingsseminar på virksomhederne

På baggrund af kortlægning, blev der udarbejdet konkrete mål og handleplaner for den enkelte virksomhed. Dette blev gjort ved gennemførelse af udviklingsseminar på hver enkelt arbejdsplads. Her blev alle arbejdspladsens ledere og medarbejdere inviteret til at deltage.

Fase 3. Udviklingsprojekter på fire udvalgte mejerier

På baggrund af de konkrete mål og handleplaner, har projektgruppen på hver enkelt arbejdsplads arbejdet med gennemførelse af handleplanerne. Dette er gjort gennem en række projektgruppemøder hvor udviklingsprojekternes konkrete gennemførelse er blevet detailplanlagt og gennemført.

Fase 4. Erfaringsudveksling

Midt i projektføreløbet blev gennemført et seminar for projektgrupperne fra de tre mejerier. Erfaringsudvekslingen havde til formål at inspirere til nye aktiviteter samt at få sparring på de initiativer, der ønskes iværksat.

Erfaringsudvekslingsseminar blev gennemført d. 14. september 2007

Fase 5. Udarbejdelse af værktøjskasse

Som en del af projektet er de benyttede værktøjer, metoder og andre materialer, der kan benyttes til kvalificering af arbejdsmiljøarbejdet blevet samlet i en 'værktøjskasse'.

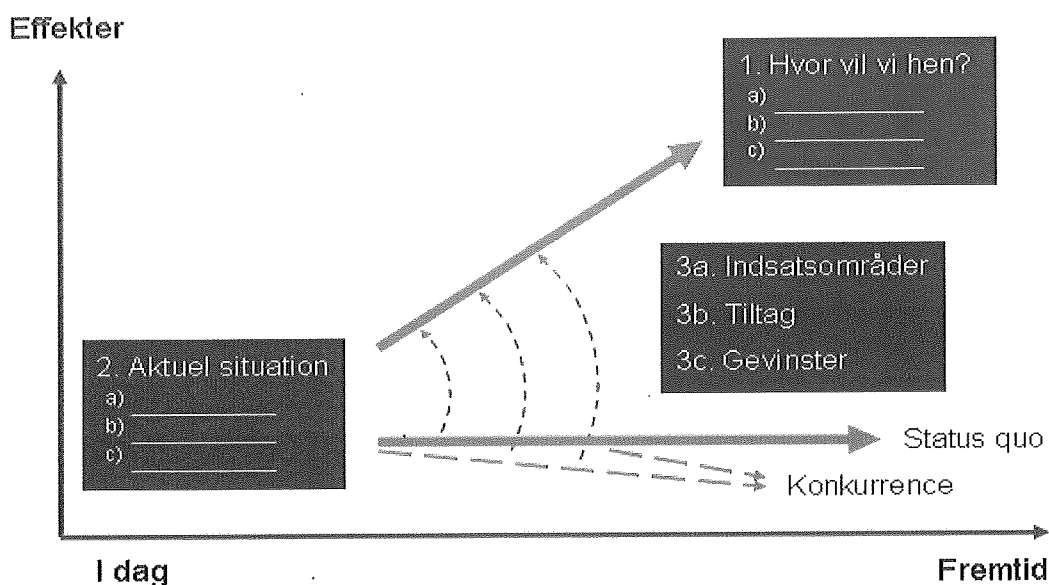
Fase 6. Formidling

Som afslutning på projektet er gennemført en formidlingskonference. Denne blev gennemført d. 1. februar 2008.

Formidlingskonferencens formål var at formidle projektets erfaringer til virksomheder, organisationer, uddannelsesinstitutioner og andre med relevans for opgaven inden for mejeribranchen, og på den måde bidrage til at optimere arbejdsmiljøindsatsen.

Der er tillige blevet udsendt nyhedsbreve/artikler der har formidlet udfordringer og resultater fra de deltagende virksomheder.

Strategisk ledelse: Fra ide til klarlægning af indsatsområder

Effektevaluering

Metode og fremgangsmåde

I forbindelse med seminarer på de tre mejeri er der gennemført screening af arbejdsmiljøniveauet. På hvert mejeri er der foretaget 2 screeninger - projektstart og projektafslutning - således at de arbejdsmiljømæssige forbedringer er registreret.

Screeningen er foretaget på følgende mejerier og tidspunkter:

- Borup Mejeri: 31. juli 2007 og 22. november 2007
- Hirtshals Mejeri: 06. marts 2007 og 11. december 2007
- Naturmælk: 20. april 2007 og 16. november 2007

I screeningen søges besvaret 48 spørgsmål inden for følgende emner:

1. Politikker og mål
2. Systematik og styring
3. APV
4. Sikkerhedsorganisation
5. Arbejdsulykker
6. Uddannelse og instruktion
7. Brugsanvisninger og eftersyn
8. Støj og akustik
9. EGA
10. Løft
11. Sygefravær
12. Sundhed

Spørgsmålene er besvaret ved afkrydsning ja/nej og kan således anvendes som en indikation af virksomhedens arbejdsmiljøniveau.

Der er vurderet på 2 parametre/succeskriterier:

1. Slutniveau: Mål: Minimum 75 % ja-svar til de stillede 48 spørgsmål
Det målte antal ja-svar vil dermed fungere som et mål for den faktiske arbejdsmiljøstandard på målingstidspunktet – nedenfor gengivet i faktiske tal og i %.
2. Forbedring: Mål: Minimum en forbedring på 25 % -point (dvs. min. 12 spørgsmål flere skal være besvaret med ja)
Det målte antal ja-svar vil dermed angive forbedringen i løbet af projektperioden – nedenfor gengivet i faktiske tal og i %.

Projektmålene er fastsat ud fra en bred branchemæssig viden og erfaring, hvor forventningen har været at strategiske og systematiske virksomheder anslås at kunne svare bekræftende til ca 60% af de stillede spørgsmål.

Resultater

Resultatet af screening er gengivet i nedenstående tabel.

Som det fremgår, var der i udgangspunktet stor forskel på deltagernes arbejdsmiljøforhold. Alle opnåede imidlertid forbedringer i løbet af projektet, nogle endda meget markante forbedringer.

	Projekt mål	Borup	Hirtshals	Naturmælk
Start screening		5 ja = 10%	30 ja = 63%	26 ja = 54%
Slut screening	Minimum 75%	28 ja = 58%	44 ja = 92%	32 ja = 67%
Forbedring	Minimum 25%	23 ja = 48%	14 ja = 29%	6 ja = 13%
Målopfyldelse		Ja – forbedring	Ja slutniveau	Nej

Maj 2008

Teknologisk Institut – Center for Arbejdsliv

Birgit Lübker og Charlotte Lotz